

Stichting Pensioenfonds Koninklijke Cosun

ESG-BELEID

d.d. 6 december 2022

Over dit document

Dit document beschrijft het ESG-beleid (ESG: **E**nvironmental, **S**ocial en **G**overnance) van Stichting Pensioenfonds Koninklijke Cosun (hierna: het Fonds). Het Fonds ziet het ontwikkelen van het ESG-beleid als een iteratief proces, waarvan het uiteindelijke eindpunt nog niet is bereikt. Daarom is dit een levend document, dat gedurende dit proces wordt aangepast. Gelijktijdig kiest het Fonds ervoor om waar mogelijk al stappen te zetten en gedurende het proces, het beleid en de doelstelling waar nodig aan te scherpen. Dit omdat het Fonds het ESG-beleid nog niet volledig heeft uitgekristalliseerd en er gedurende het proces nog enkele besluiten genomen moeten worden. Gelijktijdig ontwikkelt ook de aanbiedermarkt zich en komen er steeds meer en betere producten (van vermogensbeheerders) en tools (van dataproviders) waarmee het beleid van het Fonds verder kan worden vormgegeven.

In dit document wordt beschreven:

- De governance aangaande het ESG-beleid (governance).
- De doelstelling van het ESG-beleid van het Fonds (beleid).
- Hoe het Fonds sturing wil geven aan het beleid (uitvoering).
- Hoe het Fonds verantwoording aflegt over het beleid (monitoring).

1. Inleiding

Het Fonds heeft voor ESG beleggen de volgende definitie en visie geformuleerd.

Definitie:

Het *ESG beleid* geeft weer op welke wijze (hoe en waarom) bij het beleggen rekening wordt gehouden met milieu, sociale en governance-overwegingen (ESG-factoren).

Visie:

De visie van het Fonds is dat ESG beleggen bijdraagt aan haar lange termijn doelstelling (financiële doelstelling) en onderdeel is van haar fiduciaire taak (verantwoordelijkheid doelstelling).

2. Uitgangspunten

Op basis van de visie en de investment beliefs heeft het Fonds de volgende uitgangspunten voor ESG beleggen gedefinieerd:

- Bij beleggingsbeleid-beslissingen is de ESG-impact onderdeel van de besluitvorming;
- Het fonds voert een ESG-beleid waarover verantwoording wordt afgelegd;
- Het fonds heeft ook aandacht voor de mogelijke negatieve consequenties die een (te) strikt ESG beleid kan hebben op de omvang van het belegbaar universum en het kostenniveau.
- Het fonds gaat bij het vormgeven en implementeren haar ESG beleid uit van de eigen intrinsieke motivatie en streeft niet naar een bepaalde positie in ranglijstjes ten opzichte van andere pensioenfondsen.
- Het beleid sluit waar mogelijk aan bij het beleid op maatschappelijk verantwoord ondernemen van Cosun.
- Het Fonds gelooft in een relatief aantrekkelijk risico-rendementsprofiel op de lange termijn voor bedrijven die goed presteren op criteria voor ESG (Environment, Social, Governance).
- Het ESG beleid mag niet leiden tot een naar verwachting lager rendement op lange termijn.
- Het bestuur besteedt aandacht aan de kosten van implementatie van het ESG beleid.

- Het Fonds richt zich primair op ESG prestaties in het algemeen en heeft een klimaatambitie in het bijzonder.
- Het Fonds zoekt naar alternatieven die aansluiten bij de door de deelnemers als belangrijk aangemerkte Sustainable Development Goals (SDG's), welke eveneens passen bij de duurzaamheidsthema's vanuit de Cosun organisatie.
- ESG factoren, ESG-risico's en de benoemde focus SDG's worden meegenomen in de bestuurlijke besluitvorming omtrent beleggingen, kwantitatief danwel kwalitatief. Het Fonds hecht er belang aan daar waar mogelijk te meten wat de impact is van het ESG beleid op de fondsresultaten.
- Het Fonds geeft er de voorkeur aan dat de beheerders van de fondsen waarin het belegt UNPRI hebben ondertekend.
- Het Fonds legt over zijn ESG-beleggingsbeleid verantwoording af aan zijn stakeholders.
- Het Fonds is van mening dat ESG beleggen een leerproces is dat nog niet volgroeid is, noch bij het eigen fonds noch in de markt van productaanbieders.

3. Governance

Betrokken partijen

Het bestuur van het pensioenfonds evalueert het ESG-beleid minimaal iedere drie jaar. Aan de hand van deze evaluatie bepaalt het Fonds of het beleid en voorgenomen ontwikkelingen aansluiten bij de verwachting en ambities van de stakeholders of dat aanscherping wenselijk is.

Het ESG beleid is mede gebaseerd op de uitkomsten van het deelnemersonderzoek uit 2019 over dit onderwerp. Een meerderheid van de deelnemers vindt het belangrijk dat het Fonds belegt met respect voor mens en milieu, mits dit niet tot een lager pensioenresultaat leidt. Dit ESG-beleid van het Fonds is tot stand gekomen op basis van discussies en studiedagen binnen de fondsorganen.

Uitvoering

De implementatie van het ESG-beleid is door het bestuur gedelegeerd aan de beleggingsadviescommissie (verder: BAC) conform de beleggingscyclus van het Fonds. Per beleggingscategorie is een investment case opgesteld door de BAC, die wordt vastgesteld door het bestuur. De investment case beschrijft onder andere de relevante marktbenchmark, de belangrijkste risico's van de beleggingscategorie, de ESG mogelijkheden en implementatiecriteria. Zowel de beleggingscategorie, de relevante investment case als de invulling daarvan worden periodiek geëvalueerd.

De BAC beoordeelt op welke wijze de instrumenten zoals omschreven in hoofdstuk 5 worden geïmplementeerd in de beleggingscategorieën waar het Fonds in belegt. De beoordeling vindt plaats op basis van de vierhoek risico-rendement-kosten-ESG, waarbij deze vier elementen altijd in samenhang worden beoordeeld en geen enkel element in isolement. Gelet op de reguliere evaluatiecyclus, worden vanaf 2022 elk jaar ca. 2 beleggingscategorieën opnieuw beoordeeld. Op kwartaalbasis rapporteert de BAC aan het bestuur over de voortgang en behaalde resultaten. Het ESG-risico is opgenomen in het risicoraamwerk. Zowel financiële als niet-financiële ESG-risico's voor het Fonds zijn beschreven en genomen beheersmaatregelen zijn benoemd. De effectiviteit van deze beheersmaatregelen worden periodiek beoordeeld door RMC en besproken in het bestuur.

Wetgeving

In (nieuwe) wet- en regelgeving worden eisen gesteld aan het Fonds om te communiceren over en inzicht te verschaffen in de wijze waarop het Fonds invulling geeft aan maatschappelijk verantwoord

beleggen. Onder andere IORP II vereist dat het Fonds communiceert over ESG aan zijn deelnemers en dat in kaart wordt gebracht wat bestaande en (verwachte) toekomstige maatschappelijke risico's zijn. De SRD II richtlijn vereist een betrokkenheidsbeleid (stemmen en dialoog) en verantwoording over de uitvoering hiervan.

Met ingang van 10 maart 2021 moet het Fonds voldoen aan de verplichtingen van de Europese SFDR-verordening. SFDR verplicht financiële marktdeelnemers, waaronder pensioenfondsen, informatie te verschaffen over het duurzaamheidsbeleid en transparant te zijn over de uitvoering daarvan. Het Fonds classificeert de pensioenregeling als een financieel product conform artikel 8 van de SFDR, zonder duurzame doelstelling en/of duurzame beleggingen in de zin van de SFDR.

4. Beleid

In dit hoofdstuk wordt toegelicht wat het Fonds wil bereiken ten aanzien van milieu- en klimaat, sociale en governance onderwerpen en welke prioriteit hierin wordt toegepast.

Algemene Doelstellingen

Naast een passend rendement/risicoprofiel van de beleggingsportefeuille streeft het Fonds er naar om (potentiële) negatieve impact op samenleving en milieu te voorkomen. Hierbij wordt prioriteit gegeven aan de meest materiële onderwerpen op basis van schaal, reikwijdte en onomkeerbaarheid. Daarnaast zet het Fonds zich gericht in om een positief maatschappelijk rendement te realiseren op de door het Fonds geselecteerde focus SDG's.

Het Fonds heeft haar ESG-beleggingsdoelstelling concreet doorvertaald in haar ESG beleid. Dit op de volgende twee punten:

- **Portefeuilledoelstelling:** Met ESG beleggen streeft het Fonds er in de eerste plaats naar rekening te houden met haar ESG visie en de ESG-risico's in de daadwerkelijke beleggingsportefeuille. Dit betekent dus dat het Fonds meer wil beleggen in bedrijven en landen met goede ESG normen en de drie gekozen SDG's en minder of zelfs niet wil beleggen in bedrijven en landen en beleggingen die relatief slecht presteren op ESG-normen (Environment, Social, Governance). Hierbij houdt het Fonds zoveel mogelijk rekening met algemeen aanvaardbare ethische beginselen. Hierbij wordt gekozen voor een best-in-class benadering.
- **Invoelddoelstelling:** Het Fonds wil invloed uitoefenen op de bedrijven waarin het belegt. Daarbij streeft het Fonds naar samenwerking omdat zij daardoor sterker staat. De instrumenten die hierbij worden ingezet zijn stemmen (voting) en het aangaan van gesprekken met het bedrijf/land over wat voor het Fonds belangrijk is (engagement).

De invulling van de portefeuille conform het ESG beleid (portefeuilledoelstelling) heeft een hogere prioriteit dan het vormgeven van beïnvloeding als aandeelhouder middels stemmen en engagement (invloelddoelstelling).

Alle drie thema's van ESG worden als belangrijk beschouwd. Maatschappelijke onderwerpen die vallen binnen deze thema's zijn (o.a.):

- **Milieu:** klimaatverandering, watervervuiling, afvalverwerking, biodiversiteit.
- **Sociaal:** mensenrechten en lokale maatschappelijke impact, arbeidsrecht, klantenbelangen (waaronder veilige producten, eerlijke concurrentie en privacy en data).
- **Governance:** omkoping en fraude, beloningsbeleid, eerlijke belasting, diversiteit, rechtvaardige belangenbehartiging.

Binnen het ESG-raamwerk van het Fonds zijn naast de gangbare ESG normen, op basis van het deelnemersonderzoek van 2019, drie focus SDG's benoemd welke het Fonds wil bevorderen via haar beleggingsportefeuille:

1. SDG 3: Goede gezondheid en welzijn;
2. SDG 7: Betaalbare en duurzame energie;
3. SDG 12: Verantwoorde productie en consumptie.

Met betrekking tot deze en eventueel overige SDG's zal verdere afstemming plaatsvinden op het MVO-beleid van de aangesloten ondernemingen.

De drie focus SDG's van het Fonds, zoals bovenstaand beschreven, kunnen worden gekoppeld aan de thema's Klimaat en Gezondheid & Welzijn, welke hierna worden toegelicht.

Thema 'Klimaat'

Klimaatverandering vormt voor onze maatschappij wereldwijd een ongekennde uitdaging. De wetenschappelijke consensus is dat de groeiende hoeveelheid broeikasgassen in de atmosfeer van de aarde aan menselijk handelen toegeschreven kan worden en dat dit broeikas effect leidt tot klimaatverandering. Hierdoor ontstaan negatieve maatschappelijke effecten, die steeds vaker ook als beleggingsrisico's worden gezien.

Het klimaatakkoord is gesloten om maatregelen te treffen om de opwarming van de aarde tot 2°C en liefst tot 1,5°C te beperken. Beleggers spelen hierbij ook een rol: zij kunnen kapitaal voor de energietransitie verschaffen, maar moeten op de korte, middellange en lange termijn ook rekening houden met de risico's van klimaatverandering voor de waarde van hun beleggingen, bijvoorbeeld als gevolg van weerschade of transitierisico's (bijvoorbeeld hoge kosten en/of risico op zogenaamde 'stranded assets').

Het Fonds erkent het belang om de uitstoot van de schadelijke broeikasgassen wereldwijd terug te dringen. Belangrijkste redenen om dit thema hoge prioriteit te geven zijn:

- Uit het deelnemersonderzoek blijkt dat deelnemers het klimaatthema belangrijk vinden, en van mening zijn dat het pensioenfonds hieraan een bijdrage moet leveren;
- Het Fonds kan positieve ontwikkelingen realiseren aangaande klimaatontwikkeling door te beleggen in bedrijven die een bijdrage leveren aan het behalen van de klimaatdoelstelling door middel van CO₂ uitstoot reductie. Als er niet voldoende wordt geïnvesteerd in dergelijke bedrijven kan dit tot maatschappelijke schade en waardedaling van de belegging leiden.

Daarom neemt het Fonds klimaat mee in de beleggingsafwegingen en risicobeheersing. In dit kader zullen ESG-risico's (bijv. effect van klimaatverandering) ook meegenomen worden in toekomstige ALM-studies. Dit is momenteel echter nog omgeven met een aantal technische uitdagingen, aangezien kwantitatieve incorporatie van ESG-risico's zich nog in de ontwikkelingsfase bevindt.

Het Fonds geeft invulling aan het thema klimaat door het implementeren van de volgende maatregelen:

1. Het meten van de CO₂ voetafdruk van de beleggingen, afhankelijk van de beschikbaarheid van dergelijke data bij ESG-dataproviders;
2. Het vaststellen van een (reductie)doelstelling. Het Fonds heeft als doelstelling de CO₂ voetafdruk (voor zover meetbaar) van de totale beleggingsportefeuille gelijk of lager te laten zijn dan de 'Climate Transition' benchmark (CTB). Deze CTB is gedefinieerd als een portefeuille die op een decarbonisatie traject zit en voldoet aan de vereisten van de Europese Unie. De CTB is gestart in

jaar 2020 met een 30% lagere voetafdruk dan de brede markt en hanteert vervolgens een CO₂-emissie reductie van 7% jaar-op-jaar¹;

3. Het thema integraal opnemen in het beleggingsproces aan de hand van een best-in-class beleid;
4. Het laten onderschrijven van internationale, collectieve engagement initiatieven aangezien individueel geen engagement resultaten te verwachten zijn op dit thema.

Door het meten van de CO₂ voetafdruk en deze te vergelijken met de CTB kan het Fonds monitoren of de reductiedoelstelling wordt gehaald. Mocht dit op structureel niveau niet het geval zijn, dan zal er gekeken worden naar additionele maatregelen om de reductie te versnellen om alsnog de reductiedoelstelling te behalen.

Thema 'Goede gezondheid en welzijn'

Het Fonds beoogt in brede zin bij te dragen aan het thema 'goede gezondheid en welzijn' en wil dat kapitaal breder wordt ingezet om impact te realiseren op dit thema.

Als onderdeel van het bijdragen aan het thema 'goede gezondheid en welzijn', heeft het Fonds besloten om beleggingen in tabak (en tabaksindustrie) uit te sluiten. Hoewel het Fonds in grondbeginsel geen beleggingen uitsluit waarin de mens een vrije keuze heeft en ondanks de goede historische rendementen van de tabaksindustrie en de toename van de tracking error na uitsluiting van investeringen in tabak (en tabaksindustrie), ziet het Fonds geen onoverkomelijke bezwaren om de tabaksindustrie volledig uit te sluiten. Dit omdat tabak op geen enkele manier een positieve bijdrage levert aan mens en maatschappij en omdat beleggingen gerelateerd aan tabak een negatieve bijdrage levert op SDG 3, één van de focus SDG's van het Fonds. Het Fonds erkent hierin dat engagement onvoldoende resultaat oplevert. Er zijn in verschillende landen wetten die de verkoop en marketing aan jongeren verbieden. Ook lopen er wereldwijd verschillende grote rechtszaken (class actions) tegen tabaksfabrikanten. De kosten voor gezondheidszorg als gevolg van tabaksinname zijn aantoonbaar hoog.

Tabaksproducenten zijn controversieel vanuit verschillende perspectieven²:

- Roken en andere vormen van tabaksgebruik zijn schadelijk voor de gezondheid;
- De verslavende werking van tabak;
- De arbeidsomstandigheden op tabaksplantages: onder meer kinderarbeid en tabaksvergiftiging;
- De wijze waarop tabaksproducenten hun producten vermarkten.

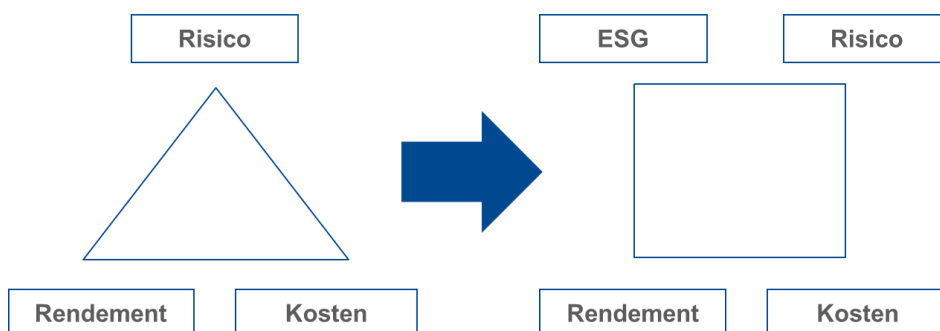
5. Uitvoering

Sturing

Het bestuur van het Fonds wil sturing geven aan het ESG-beleid. Bij besluitvorming over het beleggingsbeleid wordt de impact van de keuze op het ESG-beleid zoveel mogelijk meegenomen. Dit wordt eventueel gedaan op basis van de ESG- en specifieke SDG-scores (kwantitatief), maar dit kan ook beschrijvend (kwalitatief) worden weergegeven. ESG is toegevoegd aan de driehoek rendement-risico-kosten als onderdeel van de besluitvorming.

¹ De 7% CO₂ reductie ziet op een jaarlijkse 7% reductie van de CO₂ uitstoot van T-1, beginnende in jaar 2021.

² Voor een nadere onderbouwing zie <http://www.tobaccofreeportfolios.org>.

Door de ESG-impact in de besluitvorming te betrekken wordt het ESG-beleid geïntegreerd in de bestuurlijke cyclus. Dit geldt voor elke stap in het beleggingsproces. Omdat het Fonds (het grootste deel van) de vermogensbeheeractiviteiten heeft uitbesteed, heeft het Fonds ook richting de fiduciair beheerder en de vermogensbeheerders haar ESG-doelstellingen kenbaar gemaakt, zodat deze in de uitbestede werkzaamheden betrokken zijn.

Stap	Uitwerking
1 Beleggingsplan/ portefeuilleconstructie	Bij de vaststelling van het beleggingsplan wordt de ESG-impact van de voorgestelde wijzigingen meegenomen.
2 Benchmark selectie	Bij de keuze voor een benchmark wordt de score meegenomen in de besluitvorming.
3 Inrichting mandaat	Bij het inrichten van een mandaat wordt expliciet de ESG-score meegenomen.
4 Selectie vermogensbeheerders	Bij de selectie van een vermogensbeheerder wordt de ESG-impact meegewogen.
5 Monitoring portefeuille	Bij de monitoring van de beleggingsportefeuille wordt naast rendement en risico gekeken naar de ESG-ontwikkeling.
6 Monitoring vermogensbeheerders	Bij de monitoring van de vermogensbeheerders wordt de ESG-ontwikkeling meegenomen.

Door de ESG-impact in elk besluit mee te nemen, wordt inzichtelijk gemaakt of het besluit bijdraagt aan de ESG-doelstellingen van het Fonds.

In de investment cases is vastgelegd op welke wijze het voor de betreffende beleggingscategorie rekening houdt met het ESG beleid. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de keuze van de benchmark, een best in class implementatie en de mogelijkheden welke de beleggingscategorie gezien de aard van de categorie en de wijze van belegging via beleggingsfondsen heeft. Hierbij is het Fonds afhankelijk van het productgamma van de diverse vermogensbeheerders. Daarnaast onderzoekt het Fonds bij een heroverweging van bestaande beleggingsfondsen of er ESG fondsen beschikbaar zijn, eventueel bij de huidige vermogensbeheerder(s), die beter dan de huidige fondsen kunnen voldoen aan het ESG beleid. Gefaseerd worden alle beleggingscategorieën opnieuw beoordeeld naar ESG-mogelijkheden.

ESG-implementatie

Het ESG-beleid kan door middel van verschillende instrumenten geïmplementeerd worden. Hieronder vindt een opsomming van de instrumenten plaats en vervolgens worden de invulling van die instrumenten door het Fonds toegelicht.

1. **ESG Integratie:** Het Fonds vraagt vermogensbeheerders hoe ESG-factoren (en de beheersing van ESG-risico's) in hun beleggingsproces zijn geïntegreerd.
2. **Uitsluiting:** Het Fonds sluit bedrijven uit die betrokken zijn bij activiteiten die op grond van het internationale recht verboden zijn en houdt zoveel mogelijk rekening met algemeen aanvaarde ethische beginselen.
3. **De uitoefening van stemrecht:** om aan te geven wat wij vinden van de manier hoe de ondernemingen in de portefeuilles met arbeids- en mensenrechten en ESG-kwesties omgaan.
4. **Engagement:** Het Pensioenfonds voert **dialogo** met als doel om de algemene standaarden binnen een bedrijfstak of keten te verbeteren. Voor sommige dialogen werken wij samen met andere nationale en internationale partijen.
5. **Positieve impact:** Het Fonds wil niet alleen schade vermijden (*do no harm*), maar wil ook beleggen in positieve oplossingen. Het Fonds wenst dit te uiten door te beleggen in instrumenten die een positieve bijdrage bieden op SDG 3, 7 en 12.

ESG integratie

Het Fonds maakt onderscheid tussen het belang van ESG in het managerselectie proces en de focus op ESG binnen het beleggingsbeleid via best-in-class.

ESG in het manager selectie proces

Bij de keuze van benchmarks en managers (in het manager selectie proces) wordt door het Fonds beoordeeld op welke wijze ESG geïntegreerd is in het beleggingsproces. Binnen passief beheer is de keuze voor de benchmark veelal leidend, terwijl bij actieve beheerders (waaronder illiquide categorieën) ESG onderdeel is van het proces om instrumenten te selecteren.

Best in Class

Bij het selecteren van beleggingsfondsen en benchmarks houdt het Fonds rekening met het uitsluitingsbeleid en kiest het bij voorkeur beleggingsfondsen met een 'best-in-class' benadering van de markt. Daarbij beseft het Fonds zich dat dit beleid niet per direct voor alle beleggingscategorieën tegen aanvaardbare kosten kan worden gerealiseerd.

Met een best-in-class aanpak wordt nagestreefd om alleen te beleggen in ondernemingen die goed scoren op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Dit gaat duidelijk verder dan enkel uitsluiten van ondernemingen en geeft ESG een belangrijke plek in het beleggingsproces, waardoor de grootste ESG-risico's afnemen en de positie ten aanzien van de door het Fonds gekozen thema's verbetert.

Met deze aanpak kan er geen dialoog plaatsvinden met ondernemingen die achterblijven op gebied van ESG. Dit is echter voor het Fonds acceptabel omdat het Fonds de portefeuilledoelstelling boven de invloedsdoelstelling prioriteert.

Uitsluitingsbeleid

Het Fonds houdt zoveel mogelijk rekening met algemeen aanvaarde ethische beginselen.

Het Fonds werkt niet mee aan een beleggingstransactie die op grond van het internationale recht, verboden is. Dit houdt in dat het Fonds zich onthoudt van een belegging:

- indien daardoor strafbare of moreel verwerpelijke gedragingen worden bevorderd;

- indien de belegging - zo zij zou worden verricht - in onmiddellijk verband staat met een schending van mensenrechten of fundamentele vrijheden.
- in bedrijven die controversiële wapens maken, onderhouden of verhandelen. Deze wapencategorie omvat landmijnen, clusterbommen, munitie met verarmd uranium en biologische, chemische of nucleaire wapens. Het pensioenfonds zal zich houden aan het verbod dat is opgenomen in het Wijzigingsbesluit financiële markten 2013;
- in bedrijven die het grootste gedeelte van hun omzet halen uit de productie, toelevering, distributie en/of verkoop van tabak en tabak gerelateerde producten.

Beleggingen in financiële instrumenten uitgegeven door landen waarvoor een wettelijk besluit tot een handelsembargo door de EU (EU Sanctielijst) of de VN (VN Veiligheidsraad Sanctielijst) is afgegeven, zijn eveneens uitgesloten. Eveneens worden beleggingen in financiële instrumenten (staatsobligaties, staatsgegarandeerde leningen en beleggingen in staatsbedrijven) van landen uitgesloten die:

- Een score lager dan 35 hebben op de Environmental Performance Index (Yale University) (schaal 0 – 100);
- Behoren tot de top 10 (slechtste) landen op de Global Rights index (International Trade Union Confederation);
- Aangemerkt worden als ‘autoritaire regimes’ (een score lager dan 4) op de Democracy Index (Economist Intelligence Unit) (schaal 0 – 10).

Waar van toepassing is dat als onderdeel van sanctiewetgeving er geen wettelijke plicht bestaat om beleggingen direct te verkopen, zal het Fonds er naar streven om zo het verkopen op enig moment kostenefficiënt te laten plaatsvinden.

Ook voor de implementatie van het uitsluitingenbeleid hanteert het Fonds een ingroeimodel.

Betrokkenheidsbeleid

Het Fonds is bewust van de invloed die zij als belegger kan uitoefenen en ziet het als haar maatschappelijke verantwoordelijkheid om hier bewust invulling aan te geven. Daarom is het betrokkenheidsbeleid geformuleerd, wat bestaat uit stemgedrag op aandelen en het aangaan van de dialoog met ondernemingen.

Stembeleid

Het Fonds wil, waar mogelijk, stemmen op aandeelhoudersvergaderingen om invloed uit te oefenen op de bedrijven waarin het belegt. Het Fonds is van mening dat stemmen op aandeelhoudersvergaderingen bijdraagt aan het risico-rendementsprofiel van de bedrijven en ziet het uitoefenen van haar stemrecht als haar maatschappelijke verantwoordelijkheid. Het Fonds doet dit niet zelf, maar besteedt dit uit aan de vermogensbeheerder of zoekt waar mogelijk samenwerking met andere partijen. Dit omdat het Fonds niet rechtstreeks in aandelen belegt, maar belegt in fondsen van aandelen. Bij de selectie van nieuwe beleggingsfondsen is het stembeleid van de vermogensbeheerder een beoordelingscriterium.

Het stembeleid wordt toegepast op de beleggingscategorie aandelen.

Engagement

De engagement-activiteiten van het Fonds worden niet uitgevoerd door het Fonds zelf, maar het Fonds besteedt dit uit aan de vermogensbeheerder of zoekt samenwerking met andere partijen. Deze vermogensbeheerder en/of andere partijen gaan namens het Fonds in gesprek met bedrijven waar wij (potentiële) negatieve impacts hebben geïdentificeerd. Daarbij wordt ook de strategie, de financiële prestaties en risico's en de kapitaalstructuur meegenomen.

Doordat het Fonds participeert in beleggingsfondsen kan niet worden besloten om afscheid te nemen van een onderneming indien de dialoog geen resultaat levert. Het is echter zeer waarschijnlijk dat de onderneming bij (potentiële) negatieve impacts op basis van de uitsluitingscriteria (Global compact en ESG rating) alsnog uit de portefeuille zal worden verwijderd.

Naast de dialoog met bedrijven voert de Fiduciair Manager namens het Fonds gesprekken met de vermogensbeheerders van het Fonds om de aansluiting van het ESG-beleid met het door het Fonds onderschreven maatschappelijk initiatieven te beoordelen en indien nodig aansluiting te stimuleren.

Engagement wordt toegepast op de beleggingscategorie aandelen.

Prioritering

Het Fonds is van mening dat het selecteren van een beleggingscategorie het meeste invloed heeft op het behalen van de beleggings- en ESG-doelstelling(en). Daarbij prevaleert de samenhang tussen keuze voor het beleggingsfonds en de toepassing van de ESG-criteria door dat beleggingsfonds boven de mate waarin via het stembeleid en/of engagement ESG-doelen behaald kunnen worden.

Positieve impact

Het Fonds wil een bijdrage leveren aan de thema's 'klimaat' en 'gezondheid en welzijn'. Naast het voorkomen van negatieve impact wil het Fonds daarom bij voorkeur investeringen doen die bijdragen aan (maatschappelijke) verbetering op deze thema's. Voor deze impact beleggingen zijn een aantal voorkeursrichtingen:

- De beleggingen hebben naast een financieel rendement een expliciete maatschappelijke doelstelling. Dit wordt ook wel intentionaliteit genoemd.
- De impact van de belegging is meetbaar of er is een concrete ambitie om de output te gaan meten (bijvoorbeeld als de data nog niet beschikbaar is).
- De belegging gaat niet ten koste van het verwachte gemiddelde risico/rendementsprofiel.
- De beleggingen hebben relevantie voor de door het Fonds gekozen thema's 'klimaat' en/of 'gezondheid en welzijn'.

Voor het meten en rapporteren van impact wordt veelal gebruik gemaakt van de Sustainable Development Goals (SDG's) van de Verenigde Naties. Deze ontwikkelingsdoelen zijn bedoeld om armoede te bestrijden, het milieu te beschermen en vóór 2030 voor iedereen welvaart te creëren. Het voordeel van dit raamwerk is dat het breed erkend en ontwikkeld wordt. Binnen het SDG raamwerk kijkt het Fonds in het bijzonder naar de eerder benoemde focus SDG's.

Het Fonds wenst stapsgewijs al haar beleggingen opnieuw te beoordelen, waarbij wordt gekeken of met die investering een bijdrage wordt geleverd aan de voorkeur van het Fonds om een positieve bijdrage te realiseren op de focus-SDG's.

6. Monitoring en verantwoording

Het Fonds legt verantwoording af over het ESG-beleid op de twee beleidsdoelstellingen. Het Fonds legt vast wat de acties en de resultaten zijn voor zowel de portefeuilledoelstelling als de invloedsdoelstelling:

1. Portefeuilledoelstelling: Het Fonds vindt het belangrijk om het effect van de wijzigingen door het ESG beleid inzichtelijk en waar mogelijk meetbaar te maken. Hierbij wordt mede gebruik gemaakt van de ESG-score van bedrijven en landen en de mogelijkheden die er zijn voor het meten van SDG doelstellingen.

Door kwantificering is het mogelijk de gewenste doorlopende verbetering van het beleid en het inzicht van de effectiviteit van het beleid te monitoren.

2. Invloedsdoelstelling: Het Fonds zal periodiek inzichtelijk maken welke invloed zij heeft uitgeoefend via haar vermogensbeheerders om verbeteringen te bewerkstelligen op het gebied van ESG.

Om concreter te beoordelen of het pensioenfonds succesvol is in het behalen van zijn ESG-ambitie en of bijsturing nodig is, is een aantal key performance indicatoren (KPI's) benoemd:

1. Elk jaar 2 beleggingscategorieën analyseren met betrekking tot de mogelijkheden om ESG-beleid te implementeren;
2. CO₂-uitstoot van de portefeuille gelijk of lager dan Climate Transition Benchmark;
3. Aandeel MSCI CCC-rating in de beleggingsportefeuille: <1%;
4. Maximale blootstelling in beleggingsportefeuille naar UNGC Fails: <1%;
5. De beleggingsportefeuille levert een positieve bijdrage op SDG's 3, 7 en 12 (voor zover meetbaar).

De resultaten ten aanzien van het behalen van de doelstellingen worden aan de hand van deze KPI's op kwartaalbasis besproken in het bestuur. Het Fonds rapporteert hierover in haar jaarverslag, op de website en waar relevant in de pensioenbulletins.

7. Afsluitend

Zoals opgemerkt is dit document over het ESG-beleid nog niet af. Het fonds zal ook in de komende jaren waar nodig bijsturen en besluiten nemen om te komen tot een verdere invulling van het ESG-beleid. Dit document zal gedurende dit proces worden aangescherpt. De laatste aanpassing heeft plaatsgevonden op 6 december 2022.

P.W.M. van Veldhoven
Voorzitter

L.L. Gastelaars
Secretaris